



REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:8

2011-11-03

S2011/9637/FS (delvis)

Socialdepartementet

Smittskyddsinstitutet
171 82 Solna

Uppdrag om registrering och kommunikation av utbrott av vårdrelaterad smitta samt utbetalning av medel

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Smittskyddsinstitutet (SMI) att analysera om det bör utvecklas ett verktyg för nationell registrering och kommunikation som indikerar möjliga smittoutbrott inom hälso- och sjukvården (Kommunikationsverktyget för utbrott av vårdrelaterad smitta). I uppdraget ingår att göra en analys av de förväntade epidemiologiska fördelarna med att utveckla kommunikationsverktyget, t.ex. om det är möjligt att med hjälp av kommunikationsverktyget upptäcka smittutbrott tidigare än idag. Vidare ingår att analysera bl.a. äganderätten till uppgifterna, i vad mån uppgifterna omfattas av sekretess och vilka som bör ha behörighet till den webbplats där uppgifterna publiceras. Slutligen ingår att utreda om automatiskt genererade data från bl.a. Svebar, SmiNet och landstingens Infektionsverktyg kan integreras i kommunikationsverktyget.

Uppdraget ska utföras i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting, Statens veterinärmedicinska anstalt samt Socialstyrelsen.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 juli 2012.

SMI tilldelas 300 000 kronor för att påbörja analysen. Kammarkollegiet ska utbetala medlen senast 31 december 2011 engångsvis efter rekvisition från utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 1:6 Bidrag till hälso- och sjukvård, anslagspost 14 Patientsäkerhet. Rekvisitionerna ska hänvisa till uppdragsbeslutets diarienummer.

Ärendet

Vårdrelaterade infektioner (VRI) är ett stort patientsäkerhetsproblem inom hälso- och sjukvården. I Socialstyrelsens termbank 2011 definieras

en vårdrelaterade infektion som en infektion som uppkommer hos en person under slutenvård eller till följd av åtgärd i form av diagnostik, behandling eller omvårdnad inom övrig vård och omsorg eller som personal som arbetar inom vård och omsorg ådrar sig till följd av sin yrkesutövning.

En andel av de vårdrelaterade infektionerna orsakas av vårdrelaterad smitta som har överförts antingen till person som erhåller vård och omsorg i samband med åtgärd i form av diagnostik, behandling eller omvårdnad utförd av personal inom vård och omsorg, eller till personal under yrkesutövning inom vård och omsorg. Bland dessa smittor märks särskilt antibiotikaresistenta bakterier, som är särskilt spridningsbenägna i vårdmiljön. Detta är ett stort problem eftersom dessa är svårbehandlade, varför motåtgärder måste vidtas. Exempel på omfattande sådan smittspridning är utbrott av Vancomycinresistenta enterokocker inom Stockholms läns landsting, Västmanlands läns landsting och Region Halland 2007 – 2010 liksom av Extended Spectrum Betalactamase-producerande *Klebsiella pneumoniae* vid Uppsala akademiska sjukhus 2005 – 2007. Vid denna typ av utbrott är det mycket viktigt att snabbt sprida vetskapen om utbrottet, dess omfattning och utsatt patientkategori, ha kännedom om mikrobiologiska karaktäristika så att effektiva screeningmetoder kan sättas upp för närliggande län respektive regioner samt att dela med sig av erfarenheter från utbrottet.

Vid SMI finns det nationella resistensövervakningssystemet, Svebar, som dagligen tar emot bakteriologiska odlingsresultat och antibiotikaresistensdata från lokala och regionala laboratorier. Systemet genererar uppgifter för såväl lokal som nationell resistensövervakning samt larmsignaler. SMI fick i maj 2011 i uppdrag att i samråd med andra laboratorier vidareutveckla och underhålla Svebar. I uppdraget ingår också att utforma en nationell plan för övervakning av antibiotikaresistenta bakterier. Den nationella planen ska belysa hur metoder för resistensövervakning bör utvecklas och utvärderas. Planen ska också innehålla en modell för insamling och analys av övervakningsodlingar för definierade tillstånd i öppen- och slutenvård.

Landstingen utvecklar för närvarande det så kallade Infektionsverktyget som är ett IT-stöd för det lokala förbättringsarbetet för registrering, bearbetning och återkoppling av uppgifter om vårdrelaterade infektioner och antibiotikaordinationer. Avsikten med systemet är att ge information om frekvens av VRI i relation till olika nämnardata, t.ex. antal vård-dygn, antal operationer av en viss typ samt varför antibiotika ordinerats till en enskild patient, det vill säga om antibiotikan givits för en vårdrelaterad eller samhällsförvärd infektion alternativt givits i profylaxsyfte. Förskrivaren ska även ange om ordinationen är i enlighet med gällande rekommendationer. För att minska extraarbete och dubbelregistreringar kommer verktyget att integreras med journalsystemen och

innebär att läkare i samband med ordination av antibiotika anger orsaken till ordinationen.

SmiNet är en databas vid SMI som innehåller anmälningar från hälso- och sjukvården och laboratorier om allmänfarliga och anmälningspliktiga sjukdomar enligt smittskyddslagen (2004:168).

Kommunikationsverktyget syftar till att möjliggöra för hälso- och sjukvårdspersonal att rapportera utbrott av vårdrelaterad smitta, dess karaktäristika, insatta åtgärder och resultatet av insatserna. Erhållna erfarenheter ska snabbt kunna delges övrig hälso- och sjukvårdspersonal, och särskilt förbättra kommunikationen och informationsutbytet mellan sjukvården i de olika landstingen respektive regionerna, för att på så sätt förhindra ytterligare spridning.

Uppdraget utgör en del av regeringens patientsäkerhetsåtgärder, vars syfte är att skapa en säkrare vård.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Anne Nilsson

Likalydande till
Kammarkollegiet

Kopia till

Ekonomistyrningsverket
Socialstyrelsen
Smittskyddsläkarna
Samtliga landsting
Sveriges Kommuner och Landsting
Center för eHälsa i samverkan